

HISTORIALLINEN AIKAKAUSKIRJA

99. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Juha Sihvola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Tiina Kinnunen, Tuomas M. S. Lehtonen, Maria Lähteenmäki, Kimmo Rentola

Hallitus: Pirkko Leino-Kaukiainen (pj.), Jyrki Vesikansa (vpj.), Martti Häikiö,

Katariina Mustakallio, Raimo Salokangas, Kyösti Tiainen

Ulkoasu: Heikki Kallioma

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Juha Sihvola, Historia ja suvaitsevaisuus 345

Keskiajan väärennöksiä

Tuomas Heikkilä, Kaupunkien keskiaikaiset perustamiskertomukset. Esimerkkinä sydänkeskiaikaiset Reims, Köln, Mainz ja Trier 348

Samu Niskanen, Anselm Canterburylaisen nimitys arkkipiispaksi 354

Mari Mäki-Petäys, Aleksanteri Nevski ja venäläisyyden aate 363

Kolumni

Tuomas M. S. Lehtonen, Keskiaika nyt – muoti ja tutkimus 374

Tutkimuksia

Pauli Heikkilä, Euroopan Yhdysvallat ja Suomen hallitus 376

Katsauksia

Marja Jalava, Jumalan kuolema? – nietscheläiset ja kollektivistinen kansallidealismi autonomian ajan Suomessa 390

Pasi Ihalainen, Varhaismodernien kansallisten identiteettien historiaa kansallisesta ja vertailevasta näkökulmasta 402

Keskustelua

Pekka Masonen, Afrosentrismi: lyhennetty oppimäärä 418

Martti Häikiö, Tyhjää kielipeliä 420

Arvosteluja

Kai Häggman, Piispankadulta Bulevardille. Werner Söderström Osakeyhtiö 1878-1939 (*Tiina Kinnunen*) 422

Kari Selén, Sarkatakien maa. Suojeluskuntajärjestö ja yhteiskunta 1918-1944 (*Risto Alapuro*) 425

Jukka Seppinen, Paasikiven aikakauteen (*Tuomo Polvinen*) 429

Matti Virtanen, Fennomanian perilliset (*Vesa Vares*) 433

A.M.S. Boëthius, Filosofian lohdotus (*Antti Ruotsala*) 435

Tuomas M. S. Lehtonen, Hopeamarkkojen evankeliumi. Kirjoituksia sydänkeskiajan kulttuurihistoriasta; Tuomas M. S. Lehtonen ja Päivi Mehtonen (toim.), Historia. The Concept and Genres in the Middle Ages (*Taneli Kukkonen*) 437

Jussi Kotkavirta ja Arvi Tuomi (toim.), Toivo ja luottamus epävarmuuksien maailmassa. Filosofisia ja teologisia puheenvuoroja (*Ilari Lindroos*) 440

Pirjo Markkola (toim.), Gender and Vocation. Women, Religion and Social Change in the Nordic Countries, 1830—1940 (*Seija Jalagin*) 443

Rainer Smedman, Sotureista ja metsästäjistä maanviljelijöitä. Oglalat valkoisen miehen tiellä, 1868-1887 (*Keijo Virtanen*) 446

Detlef Jena, Potemkin, Favorit und Feldmarschall Katharinas der Großen (*Pertti Luntinen*) 448

Tiedemaailma

Uutta kaupunkivaltioiden tutkimuksesta (*Björn Forsen*) 450

Muutos, politiikka ja moderni kaupunki (*Tanja Vahतिकari*) 454

Heikki Waris tarjosi kahvit (*Arto Nevala*) 456

Väitöksiä 458

Nimityksiä 460

Kirjoittajat 461

Notes on the contents 460

Vuosikertahakemisto 462

Kansi: Eero Järnefelt, *Idän myrskyssä*. 1890-luku. Yksityiskokoelma. Kuva: Otavan arkisto.